

Delning och användning av öppna data inom besöksnäringen i Örebro län

- Nulägesanalys

Nulägesanalysen redogör för vilka datamängder som kan delas och användas för att främja besöksnäringen i Örebro län.

Filip Dijak, Sebastian Lindblad

Godkänd av
Linda Gustafsson

Datum
2022.05.13

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Syfte och mål	4
3	Nyttan med öppna data	5
4	Nationell utblick	6
4.1	Hållbar turism och växande besöksnäring	6
4.2	PSI-lagen	7
4.3	Den offentliga förvaltningens arbete med öppna data	7
4.4	Ny öppna datalag	8
4.5	Myndigheten för digital förvaltning	9
4.6	Nationell datastrategi för Sverige	10
4.7	Regional samverkan öppna data i Örebro län	11
4.8	Nationell dataverkstad för regional och kommunal datadelning	11
4.9	Hållbarhet och Agenda 2030	12
5	Öppna data inom besöksnäringen	13
5.1	Öppna data idag hos kommunala och regionala verksamheter samt besöksnäringen i Örebro län	13
5.2	Intressanta datamängder inom besöksnäringen	13
5.3	Förslag till handlingsplan	20
5.4	Slutsats	21
6	Bilagor	22
7	Källor	23
8	Deltagarna i arbetet	24

1 Sammanfattning

Region Örebro län har under de senaste två åren genomfört en rad olika aktiviteter för att stödja och stimulera besöksnäringen och turismen i Örebro län. Bland annat har en klusteranalys av besöksnäringen gjorts, en mätning av besöksnäringens digitala mognadsgrad och en kunskapshöjande insats inom digitalisering. I oktober 2021 presenterade regeringen en ny strategi för hållbar turism och växande besöksnäring med syftet att bidra till ökat företagande samt skapa fler attraktiva platser i landet. En del av denna strategi uttrycker behovet av att använda data i besöksnäringens utvecklingen och att skapa nya innovativa och kreativa upplevelser med hjälp av teknik.

Med bakgrund till det har Region Örebro län tagit initiativ till att utreda behovet av att dela och använda så kallade öppna data inom besöksnäringen i Örebro län. Nulägesanalysen inkluderade både regionala och kommunala verksamheter samt aktörer från näringslivet och totalt genomfördes 22 intervjuer med 24 olika organisationer.

I analysen identifierades totalt 49 olika datamängder. Skillnaden mellan vilken information som nämndes som intressant hos näringslivet och de regionala och kommunala verksamheterna var liten. Det tycks finnas en gemensam bild över vilken data som kan hjälpa stärka och utveckla besöksnäringen i Örebro län om den tillgängliggörs som öppna data. För de 49 datamängderna fördes en diskussion i grupper om vilka datamängder som borde prioriteras utifrån *efterfrågan, nytta, koppling till nationell strategi och hållbarhet*. Dessa diskussioner resulterade i en lista med tio datamängder.

Topp 10

1. Aktiviteter/Evenemang
2. Platser/sevärdheter
3. Besöksstatistik
4. Laddstolpar
5. Information om restauranger
6. Kollektivtrafik
7. Positionsdata
8. Vandringsleder
9. Cykelleder
10. Badplatser

Utöver dessa tio så identifierades fyra "bubblare"; *företagsregister, uthyrningsprodukter, parkeringsplatser och praktikplatser*. Denna lista visar tydligt vart regionala och kommunala verksamheter, samt näringslivet ska påbörja arbetet med att tillgängliggöra öppna data. Bedömningen är att det finns goda möjligheter att stärka besöksnäringen genom att arbeta aktivt med att dela och använda öppna data. Två viktiga faktorer är att det finns intresse hos samtliga inblandade aktörer av att dela och använda data på ett öppet och strukturerat sätt, samt att det finns en tydlig koppling till regeringens nationella strategi för hållbar turism.

2 Syfte och mål

Region Örebro län bedriver en rad olika aktiviteter för att stödja och stimulera besöksnäringens och turismen i Örebro län.

Under våren 2021 har bland annat en klusteranalys genomförts som beskriver besöksnäringens omsättning, antal anställda, bolagsformer, öppettider och så vidare samt vilken typ av samverkan som bedrivs inom besöksnäringen i länet.

Genom en enkät har det även genomförts en analys av besöksnäringens digitala mognadsgrad. Marknadsföring, affärsrådgivning, hållbarhet och digitaliseringsgraden var några av de parametrar som undersöktes. Avsikten är att genomföra liknande enkäter årligen framöver. Dessutom har en kunskapshöjande insats genomförts för besöksnäringens företag inom digitalisering. Slutsatsen är att de flesta besöksnäringens företag inte har tillräcklig kompetens eller tid att ta vara på digitaliseringens möjligheter.

Det finns en nationell strategi för besöksnäringen i Sverige som bland annat beskriver att besöksnäringen ska utvecklas genom innovation. Digital utveckling och tillgången till data är naturliga ingredienser för att uppnå detta mål.

Mot bakgrund av det som beskrivits ovan har Region Örebro län valt att genomföra en nulägesanalys som syftar till att utreda behovet av att dela och använda så kallade öppna data inom besöksnäringen i Örebro län. Nulägesanalysen ämnar besvara följande frågeställningar:

1. *Vilka öppna data finns tillgängliga idag som är, eller skulle kunna vara, relevanta för besöksnäringen i Örebro län?*
2. *Vilka öppna data önskar aktörerna ta del av eller dela med andra men som saknas idag?*
3. *Vilken positiv effekt skulle kunna uppstå om aktörerna publicerade och använde ovan öppna data?*

3 Nyttan med öppna data

En av de stora utmaningarna med öppna data är att påvisa nyttan för den egna verksamheten, det vill säga dataproducenten, vilket avser den verksamhet som tillgängliggör offentlig information digitalt som öppna data. Ofta tillfaller nyttan tredje man, datakonsumenten, som exempelvis kan vara ett företag som utvecklar en mobil app som använder öppna data – eller de personer som använder appen.

Men det finns flera goda exempel på när nyttan uppstår hos alla inblandade parter. Ett sådant exempel är kollektivtrafiken som tillgängliggör tidtabeller och annan relevant information som öppna data. Data används i olika typer av rese-appar som underlättar för allmänheten att resa enkelt och miljöeffektivt med hjälp av kollektivtrafiken. Det är enkelt att se när en buss eller ett tåg ankommer och avgår, och det finns tjänster för att både boka och betala biljetter. Det är således enkelt, smidigt och effektivt när resenärerna kan lösa detta själva, vilket också medför att behovet av att tillhandahålla kundtjänstfunktioner för dessa ändamål minskar drastiskt hos kollektivtrafikbolagen (cirka 90st i Sverige).

Ett annat exempel är erfarenheter från Linköping och Göteborg, som påvisar att verksamheten efter en tid börjar återanvända sin egen öppna data; informationen är relevant, tillgänglig och lätt att återanvända i beslutsstöd och liknande vilket leder till ökad effektivitet och bättre underlag för beslut. I Linköping kan politikerna i realtid ta del av hur partikelhalterna av PM10 (luftkvaliteten) ändras över tid. I Göteborg används öppna data för leverantörsfakturer av personalen för att undersöka vart de kan köpa produkter och tjänster billigast. Det är också ett enkelt och bra sätt att dela med sig av data till entreprenörer och liknade som arbetar på uppdrag av kommunen, vilket sker i Linköping med öppna data för fordons- och cykeltrafik.

I Södertälje har man tagit detta ett steg längre. Där har man kopplat samman sensorer, öppna data och en så kallad chatbot. På kommunens hemsida kan boende och besökare fråga chatboten om vilka handikapparkeringar som är lediga i centrala Södertälje och genast få svar från sensorer som talar om detta. Informationen publiceras som öppna data läses av chatboten i realtid. Liknande lösningar finns även i Linköpings parkeringshus för att tala om vilka elbilsladdstationer som är lediga.

Tillgängliggörande av öppna data är också en viktig ingrediens inom området datadriven innovation, exempelvis vid utveckling och tillämpning av artificiell intelligens som i exemplet med chatboten ovan. Det sänder även en positiv signal till näringslivet vilket i sin tur kan leda till ökad innovationskraft och tillväxt lokalt, regionalt och nationellt.

Vilka nya tjänster och nyttor som öppna data kan bidra till i framtiden vet vi inte idag. Det vi däremot vet är att öppna data på sikt kan bidra till en bättre, mer enhetlig och snabbare offentlig sektor, ökad tillväxt samt en bättre vardag för allmänheten i stort.

4 Nationell utblick

I detta avsnitt beskrivs nationella initiativ och förutsättningar för arbetet med öppna data i Sverige, som är relevanta och på sikt förväntas ha en påverkan på aktörerna inom besöksnäringen i Örebro län och arbetet med öppna data.

4.1 Hållbar turism och växande besöksnäring

I oktober 2021 presenterade regeringen en ny strategi för hållbar turism och växande besöksnäring. Syftet är att besöksnäringens verksamheter ska få förutsättningar att utvecklas hållbart och bidra till både ökat företagande och jobb men också till att skapa attraktiva platser i hela landet. Visionen för 2030 är att Sverige ska vara världens mest hållbara och attraktiva resmål byggt på innovation.

Strategin lyfter fram ett mer hållbart resande, digitaliserade processer som förenklar och bidrar till hållbar utveckling av besöksnäringen, nya innovativa och kreativa upplevelser, och möjligheten att använda data samt statistik för att arbeta med en långsiktig utveckling av besöksnäringen.

Strategin kan delas in i fem vertikala områden:

1. **Enklare företagande** – handlar om att förenkla för nya aktörer inom besöksnäringen genom kortare handläggningstider för att få och söka tillstånd, men också göra det enklare att lämna och dela uppgifter mellan aktörer.
2. **Jobb och kompetens** – handlar om att invånare och besökare i större utsträckning använder teknik, vilket också förutsätter att aktörer inom besöksnäringen kan ställa om digitalt och kompetensutveckla i alla led.
3. **Kunskap och innovation** – handlar om att ha tillgång till relevant data och statistik för att främja innovation men också arbeta mer datadrivet. Att vara beredda på att AI och maskininlärning kommer förändra hur turister söker efter information och kontakt med besöksnäringens aktörer.
4. **Tillgänglighet** – handlar om att underlätta för invånare att förflytta sig på ett smidigt och hållbart sätt, men också att genom teknik och innovation stärka den invånarens upplevelse av de tjänster som besöksnäringen tillhandahåller.
5. **Marknadsföring** – handlar om att nå ut via digitala kanaler.

För dessa fem områden så finns det fyra horisontella perspektiv: *hållbarhet*, *digitalisering*, *platsutveckling* och *samverkan*. För hållbarhet så refereras det till Agenda 2030 och de 17 globala målen, där en hållbar turism framförallt länkas samman med de globala målen 8, 11, 12 och 14, se avsnitt 4.9.

4.2 PSI-lagen

År 2010 infördes den så kallade PSI-lagen, lagen om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen (2010:566), i Sverige (2010:566). Enligt lagen ska myndigheter publicera en så kallad PSI-förteckning, över vilka typer av handlingar som tillhandahålls elektroniskt så att näringsliv och allmänheten i stort ska kunna vidareutnyttja dem.

4.3 Den offentliga förvaltningens arbete med öppna data

På uppdrag av regeringen genomförde Statskontoret 2018 en samlad uppföljning av den offentliga sektorns arbete med att tillgängliggöra allmänna handlingar som öppna data för att andra ska kunna vidareutnyttja dem. Utredningen påvisade bland annat att:

1. **PSI-lagen har haft svagt genomslag.** Hälften av kommunerna och regionerna samt var tredje myndighet saknar kunskap om lagen och vad den innebär. En knapp femtedel har publicerat en så kallad PSI-förteckning, vilket de är skyldiga att göra enligt PSI-lagen.
2. **Svaga incitament och osäkerhet hämmar tillgängliggörandet av öppna data.** Myndigheternas arbete med öppna data hämmas av att öppna data ofta prioriteras ned till förmån för andra frågor. Flera myndigheter har också IT-system som försvårar möjligheten att extrahera och publicera information som öppna data. En relativt stor andel anser att de inte har information som är relevant för vidareutnyttjande. Det finns också en oro inom förvaltningen för att publicera data med kvalitetsbrister eller att av misstag publicera data som inte bör offentliggöras. För kommunerna och regionerna är resursfrågan den klart vanligaste förklaringen till att de inte har kommit längre i arbetet med att underlätta för andra att vidareutnyttja deras information. Närmare hälften av samtliga kommuner och regioner anser att de skulle kunna publicera mer information på sin webbplats om de hade mer resurser.
3. **Merparten av myndigheterna publicerar data på ett sätt som innebär hinder för återanvändning.** Myndigheterna tillhandhåller sällan metadata som är strukturerad. De publicerar inte heller öppna data på ett sätt som gör dem lätta för användarna att hitta. Oftast saknas också applikationsprogrammeringsgränssnitt (API) eller motsvarande tjänster. Därtill använder myndigheterna olika standarder för data och metadata, vilket försvårar för användare som vill samköra öppna data från flera olika myndigheter. Bristande dokumentation om öppna data är också ett problem.
4. **Myndigheter som hanterar särskilt värdefull information är mer aktiva.** Myndigheter som handhar informationsresurser (data) såsom geografiska data, miljödata, transportdata, företagsdata, samt de viktigaste ekonomiska och demografiska indikatorerna, har i högre grad vidtagit åtgärder för att underlätta

vidareutnyttjande av sina informationsresurser. 37 av 42 myndigheter har genomfört någon åtgärd, bland länsstyrelserna är motsvarande andel 14 av 17.

5. **De flesta kommunerna tillgängliggör endast en datamängd.** De flesta kommuner som publicerar öppna data (197st), publicerar endast nyckeltal från Kolada. Nästan 60 procent av kommunerna och regionerna har uppgett att de inte genomfört någon åtgärd för att underlätta vidareutnyttjande av deras information.

4.4 Ny öppna datalag

Den 15 september 2020 överlämnade Öppna data-utredningen sitt delbetänkande till digitaliseringsministern. Utredningen föreslår att öppna data-direktivet från EU ska genomföras genom bestämmelser som tas in i svensk lagstiftning i en ny öppna data-lag. Den nya lagen föreslås ersätta den befintliga PSI-lagen som i praktiken haft en liten genomslagskraft i Sverige. Lagförslaget gäller för all offentlig förvaltning; myndigheter, regioner, kommuner och offentliga bolag.

Den stora nyheten i den föreslagna lagen är att Sverige tar ett stort steg mot principen "Open By Default", öppenhet som standard, genom att:

- Information som lämnas ut efter en begäran i första hand ska tillhandahållas i ett digitalt format.
- Ett avslag om utlämnande av information ska ske skriftligt och beslutet kan överklagas av den som begärt ut informationen.
- Offentlig förvaltning uppmuntras att kontinuerligt publicera information på eget initiativ, dvs. proaktivt oavsett om informationen begärts ut eller inte.
- Öppna data kan publiceras i befintligt format, men utredningen förespråkar att offentlig förvaltning ska tillmötesgå användarnas önskemål om format i så stor utsträckning som möjligt.
- Styrning ska ske mot maskinläsbara och sökbara format, så att digital information ska kunna hittas och användas enkelt på den nationella dataportalen. Det är särskilt viktigt för dynamiska data som uppdateras ofta eller i realtid och utredningen menar att sådan information ska tillhandahållas via lämpliga gränssnitt eller för så kallad bulknedladdning. För de så kallade särskilt värdefulla datamängderna är detta ett grundläggande krav.

I det nya lagförslaget tillämpas ett mer användarcentriskt fokus, till skillnad från tidigare PSI-lagen som tillämpar ett inifrån-ut-perspektiv. Förhoppningen är att det nya lagförslaget ska skapa incitament för offentlig förvaltning att fokusera mer på att tillgängliggöra öppna data och stärka Sveriges samlade förmåga inom datadelningsområdet.

Enligt Regeringskansliet kommer den nya lagen att träda i kraft i augusti 2022.

4.5 Myndigheten för digital förvaltning

Myndigheten för digital förvaltning, DIGG, startades 2018 som ett resultat av att flera rapporter och utredningar kommit fram till att styrningen av den digitala förvaltningen i Sverige är komplex och alltför splittrad.

DIGG:s huvuduppdrag är att samordna och stödja den förvaltningsgemensamma digitaliseringen i Sverige i syfte att göra den offentliga förvaltningen mer effektiv och ändamålsenlig. Med den offentliga förvaltningen avses kommuner, regioner och statliga myndigheter.

DIGG ska skapa en tydligare styrning och effektivering av de mål som regeringen löpande beslutar om. Detta omfattar även att öka den offentliga förvaltningens förmåga att tillgängliggöra öppna data samt bedriva öppen och datadriven innovation. DIGG leder flera uppdrag för att fortsatt driva på utvecklingen av öppna data i Sverige.

- DIGG leder uppdraget att etablera ett nationellt ramverk för grunddata inom den offentliga förvaltningen ([Nationella grunddata | DIGG](#)).
- DIGG leder uppdraget att etablera ett enkelt, effektivt och säkert informationsutbyte inom och mellan den offentliga förvaltningen
- DIGG organiserar och genomför årligen hackaton för att främja öppen och datadriven innovation. År 2021 var temat digital inkludering och vinnande bidraget tog fram *Allemansappen* – appen för Sveriges alla turer till naturen ([www.allemansappen](#)).
- DIGG är en av flera aktörer som driver nätverket *Network Open Source And Data*, för att främja kunskapsdelning och samverkan kring öppna data ([www.nosad.se](#)).
- DIGG leder uppdraget att etablera en digital arena för samverkan kring data och innovation för att stärka Sveriges datamognad och innovationskraft.

4.6 Nationell datastrategi för Sverige

Den 22 oktober 2021 beslutade regeringen om en nationell datastrategi. Målet är att Sverige ska vara en ledande datadelningsnation inom AI och digital innovation med syftet att stärka välfärden, konkurrenskraften och ett hållbart samhälle. Strategin kan delas in i sex mål- och insatsområden:

1. **Ökad tillgång till data**

Mål 2023 – ska det finnas delade data för att möta prioriterade samhällsutmaningar samt inom en majoritet av de dataområden som definieras i EU:s datastrategi

2. **Öppen och kontrollerad datadelning**

Mål 2023 – Statliga myndigheter och statliga företag har en god förmåga att dela data både på ett öppet och kontrollerat sätt. Svenska företag har en god förmåga att dela data och är delaktiga i utvecklingen av och kan utnyttja de uppbyggda datamarknaderna

3. **Samverkan och kultur**

Mål 2023 – Samverkan mellan offentliga och privata aktörer är organiserad i en arena så att ett institutionellt lärande säkras och en kulturförändring kommer till stånd där data betraktas som en strategisk resurs

4. **Styrning, reglering och uppföljning**

Mål 2023 – Regeringen har en förmåga att på nationell nivå tvärsektoriellt och löpande följa upp tillgången till och användningen av data för att kunna utveckla relevant styrning och policy på området

5. **Forskning, utveckling och kompetens**

Mål 2025 – Sverige är ett attraktivt land för forskning, innovation, test- och demoverksamhet samt utveckling på AI- och dataområdet och det finns möjligheter att testa och rekommendera användning av standarder, specifikationer och modeller för datadelning inom ramen för testbäddar, labb etc.

6. **EU och internationellt samarbete**

Mål 2025 – Sverige agerar aktivt inom ramen för det internationella samarbetet för datadelning och betraktas som en pålitlig och ledande partner inom området datadelning samt deltar aktivt i uppbyggandet av den inre marknaden för data

4.7 Regional samverkan öppna data i Örebro län

Region Örebro Län har tagit ett beslut om att genomföra en nulägesanalys över förutsättningarna för att etablera en regional samverkan kring öppna data i länet. Syftet med nulägesanalysen är att undersöka möjligheterna till att etablera ett regionalt samarbete inom öppna data i Örebro län. Nulägesanalysens resultat kommer utgöra grunden för en handlingsplan, där det här arbetet med intressanta datamängder inom besöksnäringen kommer utgöra en del i det underlaget. En regional samverkan i Örebro län är bland annat en förutsättning för att kunna vara med i den nationella dataverkstaden för regional och kommunal datadelning som beskrivs nedan.

4.8 Nationell dataverkstad för regional och kommunal datadelning

Den nationella dataverkstaden för regional och kommunal datadelning är kommer att ta över och skala upp det arbete som hittills genomförts i Sverige, för att stödja och driva på arbetet med att tillgängliggöra och använda öppna och delade data från regional och kommunal sektor.

Det ska uppnås genom att utveckla och etablera nationella strukturer som kan vägleda och stödja regionala och kommunala verksamheter att arbeta aktivt med att tillgängliggöra och använda öppna och delade data. Arbetet ska kunna bedrivas på ett effektivt och säkert sätt med hög kvalitet på publicerade datamängder. Det handlar med andra ord om att skapa en förmåga hos regionala och kommunala verksamheter för detta ändamål – datadelning. Ett av målen är att minst hälften av Sveriges 21 regioner och 290 kommuner ska ha byggt upp dessa förmågor vid årsskiftet 2023/2024.

Dataverkstaden har även som mål att etablera väl fungerande samverkansforum med statliga myndigheter, näringsliv, forskning och akademi, press och media, samt andra intresseorganisationer och projekt för att samla in konkreta behov av öppna och delade data. Behov som vi sedan kan omvandla i konkreta, standardiserade datamängder som dessa aktörer kan använda sina enskilda behov.

En av dataverkstadens mest prioriterade aktiviteter är att under våren 2022 ta fram en topp-100-lista på särskilt viktiga datamängder från regional och kommunal sektor. Denna lista kommer sedan vara vägledande för dataverkstadens fortsatta arbete vilket även inkluderar alla de aktörer som medverkar. Arbetshypotesen är att topp-100-listan ska ligga till grund för de standardiserade datamängder som kommer att utvecklas och publiceras på bred front av regionala och kommunala verksamheter i Sverige. Dataverkstadens mål att minst 20 av dessa datamängder ska publiceras i stor omfattning av Sveriges regioner och kommuner vid årsskiftet 2023/2024.

Dataverkstaden är ett Vinnova-finansierat projekt som kommer att pågå fram till våren 2024. Givet att alla de målsättningar som beskrivs ovan realiserar, är ett av projektmålen

att säkerställa fortsatt verksamhet efter att Vinnova-projektet avslutats rent formellt. Formella projektpartners är Västra Götalandsregionen, Region Skåne, Region Värmland, Region Västernorrland samt DIGG, Internetstiftelsen, RISE och Tillväxtverket. Avsikten är att övriga regioner i Sverige successivt ska gå med som formella projektpartners efter hand.

4.9 Hållbarhet och Agenda 2030

Nyttan med öppna data tillskrivs ofta intern effektivisering, innovation och tillväxtpotential samt demokratiska värden som insyn och transparens, men öppna data är också en del av något större. I grunden är öppna data en komponent i det som oftast benämns det smarta samhället. Det sker i ett samspel mellan IoT, öppna data, AI, digital infrastruktur och ett aktivt ledarskap för att skapa digitala tjänster med avsikten att utveckla och skapa ett mer hållbart samhälle med hjälp av teknik. Det finns därav ett samspel mellan öppna data och hållbarhet - i detta fall de globala målen från Agenda 2030.

Agenda 2030 är ett ramverk som innehåller 17 globala mål som FN tagit fram och antogs hösten 2015. I ramverket finns det 244 olika indikatorer för att mäta utvecklingen mot målen på en global nivå, och det är upp till varje land att välja hur de arbetar och rapporterar sitt arbete mot de globala målen. Det är ett sätt att följa förändringen mot skapandet av ett mer hållbart samhälle. Sveriges regering har som ambition att Sverige ska vara ledande i genomförandet av agendan, och beskriver i sin handlingsplan att nyckeln till ett framgångsrikt genomförande är en bred delaktighet. Att underlätta för olika samhällsaktörers bidrag till en omställning och ge fortsatt drivkraft för en hållbar utveckling.

Med hållbarhet i Agenda 2030 avses social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet - och de 17 globala målen kan tematiskt indelas enligt följande:

1. Ingen fattigdom (Social hållbarhet)
2. Ingen hunger (Social hållbarhet)
3. God hälsa och välbefinnande (Social hållbarhet)
4. God utbildning (Social hållbarhet)
5. Jämställdhet (Social hållbarhet)
6. Rent vatten och sanitet för alla (Ekologisk hållbarhet)
7. Hållbar energi för alla (Social hållbarhet)
8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (Ekonomisk hållbarhet)
9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur (Ekonomisk hållbarhet)
10. Minskad ojämlikhet (Ekonomisk hållbarhet)
11. Hållbara städer och samhällen (Social hållbarhet)
12. Hållbar konsumtion och produktion (Ekonomisk hållbarhet)
13. Bekämpa klimatförändringarna (Ekologisk hållbarhet)
14. Hav och marina resurser (Ekologisk hållbarhet)
15. Ekosystem och biologisk mångfald (Ekologisk hållbarhet)
16. Fredliga och inkluderande samhällen (Social hållbarhet)
17. Genomförande och globalt partnerskap (Övergripande)

5 Öppna data inom besöksnäringen

5.1 Öppna data idag hos kommunala och regionala verksamheter samt besöksnäringen i Örebro län

Kartläggningen visar att det är väldigt få av de kommunala, regionala och privata besöksnäringens verksamheterna som idag publicerar någon form av öppna data.

- Region Örebro län, Askersund, Karlskoga, Kumla och Laxå publicerar ingen öppna data på sina hemsidor.
- Av de publicerande kommunerna är det bara Örebro kommun som tillgängliggör fler än en datamängd. Örebro kommun publicerar 82 datamängder, främst bestående av olika typer av geodata som exempelvis, parkeringar, bibliotek, lekplatser, badplatser men också annan data som leverantörsfakturor samt luftkvalitet.
- Övriga kommuner, som publicerar öppna data, publicerar enbart en datamängd vilket är nyckeltal från kommun- och landstingdatabasen Kolada.
- Hallsberg, Hällefors, Lekeberg, Nora och Örebro följer SKR:s direktiv och gör öppna data sökbara enligt www.hemsida.se/psidata.
- Det går inte att hitta någon öppna data från organisationerna i branschrådet och aktörsnätverket.

5.2 Intressanta datamängder inom besöksnäringen

För att ta reda på vilka öppna datamängder som besöksnäringen och kommunala samt regionala verksamheter i Örebro län efterfrågar har en kartläggning genomförts via intervjuer.

Totalt har 22 intervjuer genomförts och 24 olika organisationer har deltagit. I dessa intervjuer identifierades 49 olika datamängder identifierats vilka ses i tabell nedan. Datamängderna är ordnade efter antalet gånger det omnämns i intervjuerna. För en mer utförlig beskrivning av respektive datamängd hänvisas till intervjuvaren i Bilaga 1.

Skillnaden mellan vilken information som nämndes hos privata och offentliga aktörer var inte stor. Det fanns en gemensam grundsyn på vad som var intressant. De tio mest nämnda datamängderna av privata och offentliga aktörer var i stort sett samma – en liten skillnad var att offentliga aktörer i större utsträckning vill kunna ta del av positionsdata för att visualisera flöden och rörelser.

1. Aktiviteter/evenemang
2. Platser/sevärdheter
3. Information om boenden
4. Företagsregister
5. Parkeringsplatser
6. Laddstolpar
7. Information om restauranger
8. Besöksstatistik
9. Kollektivtrafik
10. Cykelleder
11. Vandringsleder
12. Cykeluthyrning/cykelpool
13. Biluthyrning/bilpool
14. Omsättning
15. Badplatser
16. Fiskesjöar
17. Söktrafik/webbstatistik
18. Positionsdata
19. Närtrafik
20. Hållbarhetsklassning
21. Eventlokaler
22. Kontaktcenter kommun
23. Markförhållanden
24. Mountainbike-leder
25. Ställplatser
26. Grillplatser
27. Praktikplatser
28. Information om flygplatser
29. Detaljplaner
30. Lekplatser
31. Utegymp
32. Elljusspår
33. Golfbanor
34. Tidtabeller
35. Uthyrningsprodukter
36. Föreningar
37. Lediga tomter
38. Bildbank
39. Campingplatser
40. Jaktinformation
41. Längdskidspår
42. Snönivåer
43. Slutpriser på villor
44. Information om markägare
45. Avverkningar
46. Företagsstöd
47. Nyinflyttade
48. Konst
49. Transaktionsdata

Inom ramen för nulägesanalysen har en utvärdering och prioritering genomförts av de föreslagna datamängderna tillsammans med deltagare från branschrådet, regionala turismutvecklingsgruppen och aktörsnätverket i Örebro län. Utvärderingen genomfördes i två workshops med de olika aktörerna inom besöksnäringen med syftet att besvara frågan:

Vilka datamängder tycker ni bör prioriteras och varför?

Utvärdering och prioritering av datamängderna genomfördes med utgångspunkt i följande kriterier:

- hur stor den interna nyttan är av att dela datamängden,
- hur stor den externa nytta är av att dela datamängden
- hur stor efterfrågan det är på datamängden från olika aktörer,
- datamängdens koppling till den nationella strategin för hållbar turism och växande besöksnäring
- datamängdens koppling till de globala målen i Agenda 2030

Utvärderingen och prioriteringen resulterade i en lista med tio datamängder samt fyra bubblare (*företagsregister, uthyrningsprodukter, parkeringsplatser och praktikplatser*) som beskrivs i detalj nedan. Flera av dessa datamängder hade även störst efterfrågan, men i workshopen så bedömdes samtliga ha störst nytta för besöksnäringen och ha en positiv påverkan utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Topp 10

1. Aktiviteter/Evenemang
2. Platser/sevärdheter
3. Besöksstatistik
4. Laddstolpar
5. Information om restauranger
6. Kollektivtrafik
7. Positionsdata
8. Vandringsleder
9. Cykelleder
10. Badplatser

1. Aktiviteter/evenemang:

Syftet med att dela information om aktiviteter och evenemang är att kunna samla alla händelser i länet på ett ställe för att göra det enklare för besökare att söka, hitta och filtrera aktiviteter och evenemang som passar ens egna intressen. Genom att dela aktiviteter och evenemang som öppna data möjliggörs även att fler sidor hämtar informationen och visar för att utöka marknadsföringen. Det bedöms också vara ett sätt att höja attraktiviteten genom att visa upp att det finns mycket att göra i Örebro län och på så sätt locka fler besökare samt öka omsättningen i besöksnäringen.

Genom att dela denna information kan aktörer bidra till uppfyllandet av de globala målen #8 *Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt* och #11 *Hållbara städer och samhällen*. Detta genom att främja en gynnsam och hållbar turism samt uppmuntra fler till rekreation i sitt närområde.

Denna datamängd publiceras idag av Lidingö, Linköping och Göteborg.

2. Platser/sevärdheter:

Syftet med att dela information om platser och sevärdheter är att synliggöra just dessa i närområdet som är väl värda ett besök eller utflykt för att få fler invånare samt besökare att hitta ut till smultronställen i länet. Genom att dela informationen öppet så bedöms det kunna förlänga säsongen för olika delar av besöksnäringen då invånare och gäster exponeras mot fler sevärdheter och platser. Detta bedöms leda till ökad omsättning när besöksnäringen i Örebro län, men också att länets attraktivitet stärks och därigenom attraherar fler besökare.

Genom att dela denna information kan aktörer bidra till uppfyllandet av de globala målen #8 *Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt* och #11 *Hållbara städer och samhällen*. Detta genom att främja en gynnsam och hållbar turism samt uppmuntra fler till rekreation i sitt närområde.

Denna datamängds publiceras idag av Lidingö, Södertälje och Turistrådet VästSverige

3. Besöksstatistik:

Syftet med att dela besöksstatistik är att underlätta sammanställning av data för att kartlägga och följa upp var besökarna kommer ifrån samt under vilka perioder som olika besöksmål besöks. På så sätt kan organisationer arbeta med utveckling av sina tjänster inom besöksnäringen och följa upp effekterna av lokala, regionala och nationella initiativ samt stöd.

Genom att dela besöksstatistik skapas förutsättningar för ett datadrivet arbetssätt gällande utvecklingen av en mer hållbar besöksnäring. Detta kopplar både till de två globala målen #8 *Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt* och #12 *Hållbar konsumtion och produktion*.

Denna datamängd publiceras idag av Umeå kommun och SCB.

4. Laddstolpar:

Syftet med att dela information om laddstolpar är att göra informationen tillgänglig för visualisering i kartverktyg för att långväga besökare med elfordon ska uppmuntras att besöka länet. Genom att dela informationen möjliggörs planering av resan med elfordon och förenklar rörligheten för såväl besökare som invånare.

Genom att dela information om laddstolpar synliggörs den utbyggda laddinfrastrukturen som delvis leder till att fler väljer att gå över till eldrivna fordon. På så sätt uppfylls de globala målen #8 *Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt* och #11 *Hållbara städer och samhällen*. Detta genom att främja ett hållbart transportalternativ och minska utsläppen i städerna.

Denna datamängd publiceras idag av flera kommuner; *Huddinge, Lidingö, Sundbyberg, Södertälje och Tomelilla*, men också av Energimyndigheten som är en aggregerande plats för denna information. Fokus bör vara på att aktörer delar sin information om laddstolpar via Energimyndigheten.

5. Information om restauranger:

Syftet med att dela information om restauranger och caféer är att göra det enkelt för besökare att hitta till dessa i närområdet, exempelvis i samband med att en besökare kikar på en aktivitet eller ett boende. Detta förväntas leda till att besökaren ser fler alternativ till att göra och uppleva saker på platsen och väljer att boka både boende och restaurang.

Genom att få fler besökare till de lokala restaurangerna och caféerna så främjas den lokala ekonomiska tillväxten och en mer hållbar turism i enlighet med det globala målet #8 *Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt*.

Denna datamängd publiceras idag av Turistrådet VästSverige.

6. Kollektivtrafik:

Syftet med att dela information om olika färdsätt och tidtabeller inom kollektivtrafiken är att göra det så enkelt som möjligt för både invånare och besökare att transportera sig från, till och mellan olika besöksmål i länet.

Att dela information om kollektivtrafiken är en viktig förutsättning för att förenkla rörligheten och tillgängligheten till olika besöksmål. Det bidrar till ett mer hållbart transportsystem, minskar städers miljöpåverkan och möjliggör för fler att välja bort exempelvis bilen och på så sätt bidra till det globala målet #11 *Hållbara städer och samhällen*.

Denna datamängd publiceras idag av Samtrafiken, SL och Gävle kommun.

7. Positionsdata

Syftet med att dela information om positioner är att det ska vara möjligt att aggregera GPS-data från telefoner för att kunna följa hur och vart besökare rör sig in till, ut från och på plats i staden eller besöksmålet. Nyttan hamnar inte direkt hos besökaren utan handlar med om att internt i organisationen kunna se flöden och planera hur besöksmålen samt mobiliteten kan utvecklas för att förenkla för besökare. Indirekt kommer besökare kunna dra nytta av de lösningar som kan tas fram baserat på användning av informationen.

Att dela denna typ av information har en tydlig koppling till det globala målet #12 *Hållbar konsumtion och produktion* genom att det främjar en datadriven uppföljning och utveckling av besöksnäringen.

Denna information samlas idag in av framförallt teleoperatörer, men det finns idag inte att hitta som öppen och delad data på den svenska dataportalen.

8. Vandringsleder:

Syftet med att dela information om vandringsleder är att förenkla återanvändning av data och göra den tillgänglig för olika tjänster och hemsidor som vill visualisera informationen om exempelvis *namn, längd, koordinater, svårighetsgrad och terräng*. Nyttan med ett mer sökbart och starkare tjänsteutbud bedöms vara att fler besökare attraheras till länet vilket också leder till en ökad omsättning för besöksnäringen

Utifrån de globala målen kan information om vandringsleder bidra till #11 *Hållbara städer och samhällen* genom att uppmuntra invånare och besökare att bege sig ut för rekreation. Indirekt bedöms det också leda till att främja en hållbar turism som är ett delmål under #8 *anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt*.

Information om vandringsleder publiceras idag av *Södertälje, Huddinge, Umeå och Borås kommun*, men precis som för cykelleder och annan geografisk information är detta en datamängd som fler har i sina karttjänster men inte delar öppet.

9. Cykelleder:

Syftet med att dela information om cykelleder är att förenkla återanvändning av data och göra den tillgänglig för olika tjänster och hemsidor som vill visualisera informationen om

exempelvis *namn, längd, koordinater, svårighetsgrad och terräng*. Nyttan med ett mer sökbart och starkare tjänsteutbud är att fler besökare attraheras till länet och ökad omsättning för besöksnäringen.

Utifrån de globala målen kan information om cykelleder bidra till #11 *Hållbara städer och samhällen* genom att uppmuntra invånare och besökare att bege sig ut för rekreation. Indirekt bedöms det också leda till att främja en hållbar turism som är ett delmål under #8 *anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt*.

Information om cykelleder är inte något som idag delas öppet på Sveriges öppna dataportal, dataportal.se. Informationen finns hos flera kommunala och regionala verksamheters karttjänster på ett strukturerat sätt.

10. Badplatser:

Syftet är att samla geografisk information och övrig information om badplatser på ett strukturerat sätt för att förenkla för besökaren och invånaren att hitta till olika badplatser i området, gärna i anknytning till annat som kan göras eller upplevas i kommunen eller länet. Nyttan med ett mer sökbart och starkare tjänsteutbud är att fler besökare attraheras till länet och en ökad omsättning för besöksnäringen.

Utifrån de globala målen kan information om badplatser bidra till #11 *Hållbara städer och samhällen* genom att uppmuntra invånare och besökare att bege sig ut för rekreation. Indirekt bedöms det också leda till att främja en hållbar turism som är ett delmål under #8 *anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt*.

Information om badplatser delas idag av *Essunga, Skara, Lidköping, Vara, Tomelilla, Huddinge, Skövde, Umeå, Södertälje, Ulricehamn, Gävle, Borås, Sundbyberg, Göteborg, Lidingö, Linköping, Alingsås*.

Bubblare - Företagsregister:

Syftet med att dela företagsregister är att förenkla samverkan mellan olika aktörer inom besöksnäringen med avsikt att höja upplevelsen hos besökaren, men också för att identifiera nya affärsmöjligheter för nyetablering. Den främsta nyttan som kan hämtas hem är den stärkta samverkansförmågan som kan skapas och indirekt av det en förhöjd upplevelse.

Genom att dela denna information kan aktörer direkt bidra till uppfyllandet av det globala målet #17 *Genomförande och globalt partnerskap* där det bland annat handlar om att stärka samarbetet med organisation och engagera sig samt uppmuntra till partnerskap. Indirekt kan den här datamängden även bidra till att denna samverkan används för att främja regional och hållbar turism och därigenom uppfylla mål #8 *anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt*.

Denna datamängd publiceras idag av Bolagsverket och bör fortsättningsvis vara den aggregerande platsen.

Bubblare - Uthyrningsprodukter:

Syftet med att dela information om uthyrningsprodukter är att möjliggöra en sammanställning av information om olika produkter som kan hyras ut och hos vilka bolag. Detta skulle göra det möjligt för besökaren eller invånaren att på ett enkelt sätt jämföra priser och hyra produkter för att kunna ge sig ut och upptäcka närområdet. Det finns således en förhoppning om att förenkla för besökare och främja delningsekonomi.

Den nytta som diskuterats med uthyrningsprodukter är framförallt en högre nyttjandegrad av produkter och minska konsumtionen av nya produkter. Utifrån ett hållbarhetsperspektiv finns det tydliga kopplingar till både #8 *Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt* och #12 *Hållbar konsumtion och produktion*. Genom att uppmuntra och göra det enkelt för besökare att bege sig ut i naturen och hyra exempelvis kajaker så bedöms det kunna leda till en gynnsam och hållbar turism (#8), men det leder också till öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar samt hållbara konsumtionsmönster (#12).

Denna datamängd publiceras dock inte idag av några organisationer på den svenska dataportalen. Det skulle därav behövas tas fram en specifikation för hur data kan delas samt hur den ska struktureras.

Bubblare - Parkeringsplatser:

Syftet med att dela information om parkeringsplatser är att göra det enklare för besökare men också invånare att hitta parkering vid eller i närheten av besöksmålet. En vidareutveckling av denna information är att också i realtid dela information om antalet lediga parkeringsplatser för att på så sätt eliminera behovet av att trafikanter cirkulerar runt gator och torg i jakten på ledig parkering. På så sätt kan onödigt körning och utsläpp elimineras men det blir också ett led i att förenkla rörligheten och tillgängligheten för besökarna.

Parkeringsplatser utgör en viktig del i tillgängligheten till platser och besöksmål, och är främst en infrastrukturfråga. Att välja bilen anses sällan vara ett hållbart alternativ, men om valet görs är det viktigt att minimera utsläppen dess påverkan på luftkvalitet och miljön. Därför bedöms parkeringsplatser som öppna data kunna bidra till det globala målet #11 *Hållbara städer och samhällen* genom att försöka minska städernas miljöpåverkan samt årliga medelnivåer av luftpartiklar.

Denna datamängd publiceras av flera kommuner idag: *Gullspång, Haninge, Helsingborg, Linköping, Mariestad, Skövde, Stockholm, Södertälje, Tomelilla, och Töreboda*.

Bubblare - Praktikplatser:

Syftet med att dela information om praktikplatser är att förenkla koordinering och matchning av praktikplatser inom besöksnäringen för att stärka kompetensförsörjningen för besöksnäringen och hjälpa gymnasieelever att komma ut i arbetslivet. Denna datamängd dyker upp som en bubblare just som följd av det stora problemet efter pandemin med att hitta folk som kan arbeta nu när allt har öppnat upp igen.

Information om praktikplatser utgör en central del i kompetensförsörjningen och har därmed en tydlig koppling till den nationella strategin samt de globala målen. Det är ett sätt att säkerställa dels inkluderande och trygga utbildningsmiljöer, dels säkra utbildning av god kvalitet med praktisk erfarenhet vilka är ingående delar i **#4 God utbildning för alla**. Dessutom är det ett sätt att främjaungas anställning, utbildning och praktik vilket är en del av **#8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt**.

Denna datamängd publiceras idag inte av några organisationer på den svenska dataportalen och det skulle behöva tas fram en tydlig specifikation för vilken information som ska delas och hur den ska vara strukturerad.

5.3 Förslag till handlingsplan

Med utgångspunkt i Regeringens nationella strategi för hållbar turism och växande besöksnäring samt svar från respondenterna från olika besöksnäringssaktörer i denna nulägesanalys är bedömningen att det finns ett behov av att tillgängliggöra öppna data. Genomförandet av denna analys kompletterar de övriga initiativen som Region Örebro län drivit under 2021 (*klusteranalys, analys av digital mognadsgrad och kunskapshöjande insatser inom digitalisering*) väl. Den bedöms även ligga i linje med nationella strategins fokus på kunskap och innovation. Detta genom att i större utsträckning tillgängliggöra och använda data för att kunna utveckla nya innovativa tjänster som stärker upplevelsen hos besökarna men också anamma ett datadrivet arbetssätt för långsiktig utveckling av besöksnäringen. Som visats i prioriteringslistan finns det både direkta och indirekta kopplingar mellan olika öppna data och de globala målen i Agenda 2030 som den nationella strategin för hållbar turism bygger på.

Analysen visar att öppna data-mognaden är ganska låg hos de intervjuade aktörerna. Hos flera saknas någon form av publicering av öppna data och framförallt finns det generellt en låg kunskap om vad öppna data är och vilken nytta det kan skapa. Däremot finns ett intresse för att kunna dela och ta del av data på ett strukturerat sätt och typen av information skiljer sig inte nämnvärt mellan den privata och offentliga sektorn. Prioriteringslistan utgör en god grund för vilka datamängder som organisationer inom besöksnäringen bör börja för att främja en mer hållbar turism och växande besöksnäring.

Bedömningen är att flera insatser kan påbörjas redan under 2022. Till att börja med behöver förankring av rapporten ske i relevanta styrande forum under Q3 2022 och inkluderas som underlag i den nulägesanalys som görs rörande en regional samverkan inom öppna data i Örebro län. Det här arbetets kartläggning av intressanta datamängder för besöksnäringen kan ge en regional samverkan en tydlig inriktning på vilken data som ska prioriteras. Som en del i denna förankringsprocess är det viktigt att genomföra olika former av informations- och utbildningsinsatser inom samtliga nivåer.

Utöver det finns det behov av att koordinera utbildningsinsatser för att höja kunskapsnivån om öppna data både hos regionala och kommunala verksamheter samt näringslivet.

5.4 Slutsats

Sammantaget visar kartläggningen att det finns möjligheter att stärka besöksnäringen genom att arbeta med att dela och använda öppna data. Två viktiga faktorer är dels att det finns ett intresse hos samtliga aktörer av att dela och använda data på ett öppet och strukturerat sätt, dels att det finns en tydlig koppling till Regeringens nationella strategi för hållbar turism.

Idag publiceras relativt lite öppna data hos offentliga och privata aktörer i länet, men intresset för öppna data skiljer sig inte avsevärt. Genom att dela och använda öppna data i större utsträckning är bedömningen att man kommer kunna stärka tjänsteutbudet i länet och förlänga besökssäsongen, attrahera fler och nya besökare och i slutändan leda till ökade intäkter inom besöksnäringen. För att stärka besöksnäringen bör man börja tillgängliggöra följande datamängder:

Topp 10

11. Aktiviteter/Evenemang
12. Platser/sevärdheter
13. Besöksstatistik
14. Laddstolpar
15. Information om restauranger
16. Kollektivtrafik
17. Positionsdata
18. Vandringsleder
19. Cykelleder
20. Badplatser

Utifrån ett hållbarhetsperspektiv görs bedömningen att denna öppna data kan leda till uppfyllande av följande globala mål i Agenda 2030; #8 *Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt*, #11 *Hållbara städer och samhällen*, #12 *Hållbar konsumtion och produktion* och #17 *Genomförande och globalt partnerskap*. Detta genom att uppmuntra flera till rekreation i närområdet, utveckla och implementera verktyg för övervakning och utveckling av hållbar turism, minska städernas miljöpåverkan, tillgängliggöra hållbara transportsystem för alla och främja gynnsam och hållbar turism.

6 Bilagor

Bilaga 1. Intervjusvar om öppna data inom besöksnäringen

7 Källor

DIGG: Delrapport avseende regeringsuppdrag rörande öppna data, öppen och datadriven innovation och AI (2019-139), 31 mars 2020

EU Dataportal: The Economic Impact of Open Data, 26 januari 2020.

DIGG: Uppdrag om säker och effektiv tillgång till grunddata (2018:31), 23 maj 2019.

DIGG: Säkert och effektivt elektroniskt informationsutbyte inom den offentliga sektorn (2019:100), 15 augusti 2019.

Infrastrukturdepartementet: Sveriges handlingsplan för Open Government Partnership 2019–2021, 6 september 2019.

Statskontoret: Den offentliga förvaltningens arbete med att tillgängliggöra offentlig information (2018:2), 9 januari 2018.

OECD: OECD Open Government Data Report, Executive Summary, 27 september 2018.

OECD: Digital Government Review of Sweden, oktober 2018.

Regeringskansliet: Öppna data och datadriven innovation. Projekt: 330048659

Internetstiftelsen: Öppna data – guide för beslutsfattare. Mars 2017.

Sambruk: Öppna data skulle spara mycket pengar för kommunerna vid enkätsvar.

8 Deltagarna i arbetet

Filip Dijak, utredare, Knowit

Sebastian Lindblad, utredare, Knowit

Linda Gustafsson, Region Örebro län

Anna Leszczynska, Örebro kommun

Anna Wiktorsson, Laxå kommun

Annica Lindkvist, Elite Hotels

Anders Johansson, Scandic Hotels

Björn Fransson, Örebrokompaniet

Britt-Marie Room-Östberg, Degerfors kommun

Camilla Sandblad, Hällefors kommun

Daniel Gustafson, Länsstyrelsen

David Lindqvist, Krogen som inte finns

Ewa Thunberg, Karlskoga kommun

Helene Sommar, Ljusnarsbergs kommun

Håkan Ceder, Nora kommun

Jakob Bergsten, Wettervik

Johan Södergren, Region Örebro län

Johanna Uddling, Kumla kommun

Katarina Strömgren

Kersti Beck Larsson, Askersunds kommun

Magnus Larsson, Hallsbergs kommun

Maria Comstedt, Lekebergs kommun

Maria Svensson-Hallberg, Region Örebro län

Martina Björck, Lindesbergs kommun

Mikael Fällman, Almi

Ola Albrektsson, AgroÖrebro

Simon Tullstedt, Region Örebro län

Veronica Carlsson, Bryggerikrogen

Ylva Axell, Gustavsvik Resort